

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Alingsås kommuns arbete
med att säkerställa att utbildningen vilar på
vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i
gymnasieskolan**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Alingsås kommun avseende kvaliteten i huvudmannens arbete med att säkerställa att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I detta beslut granskas Alingsås kommun ansvarstagande för gymnasieskolan.

I granskningen ingår följande frågeställningar:

1. I vilken utsträckning säkerställer huvudmannen att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i huvudmannens skolor?
2. I vilken utsträckning säkerställer huvudmannen att beprövad erfarenhet tillvaratas och utvecklas i utbildningen?
3. I vilken utsträckning säkerställer huvudmannen att vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet används i huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning av varje frågeställning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: låg utsträckning, flera delar och hög utsträckning. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Alingsås kommun i följande utsträckning:

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannen säkerställer i låg utsträckning att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla en ändamålsenlig organisation med en klar ansvarsfördelning för att effektivt stödja rektorer och skolenheter i arbetet med att bedriva utbildning baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Huvudmannen säkerställer i låg utsträckning att beprövad erfarenhet tillvaratas och utvecklas i utbildningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver organisera ett strukturerat arbete över tid för att skolpersonalens praktiska erfarenheter ska kunna tillvaratas och utvecklas till beprövad erfarenhet. I detta arbete ingår strukturerad prövning, kollegialt erfarenhetsutbyte bland flera personer, dokumentation och kritisk granskning.

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utgår i låg utsträckning ifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla ett systematiskt arbete med att söka, använda och kritiskt granska vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet i analyser och beslut om insatser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **28 augusti 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:8976) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Inom detta område bedöms kvaliteten i huvudmannens arbete ut mot rektorer och skolor. Det handlar om kvaliteten i hur huvudmannen organiserar för att skolorna ska ha tillgång till vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet samt om de roller och funktioner som stödjer detta arbete. I detta ingår även huvudmannens strukturer för samverkan mellan rektorer, med andra huvudmän och med lärosäten. Vidare ingår en bedömning av hur huvudmannen följer upp att utbildningens innehåll och metoder vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen säkerställer i låg utsträckning att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare med utvecklingsuppdrag, rektorer och representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation.

Organisation och ansvarsfördelning kring arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannens organisation och ansvarsfördelning för att stödja skolornas arbete med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet är otydlig och svagt förankrad i verksamheten. På förvaltningsnivå finns en skolchef tillika verksamhetschef för gymnasieskolan men ingen person med ett specifikt uppdrag att tillse att arbetet inom huvudmannens gymnasieskola vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet eller att ge rektorerna stöd i detta. Rektorerna uppfattar att de, utifrån skollagens generella skrivelser, har ett uppdrag att arbeta på vetenskaplig grund, men hur det arbetet ska gå till är inget som huvudmannen tydliggör utan rektorerna tolkar uppdraget själva vilket gör att det manifesteras på olika sätt och i olika utsträckning på de olika skolenheterna. I organisationen finns en lektor, men huvudmannen har inte tydliggjort vad som ligger i lektorns uppdrag när det gäller arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Lektorn har förvisso på eget initiativ arbetat en del med stödstrukturer för att dokumentera den vetenskapliga grunden för förstelärarnas

utvecklingsarbete, men dessa används bara i den mån förstelärarna väljer att följa dem och är ingenting som huvudmannen eller rektorerna vare sig kräver eller efterfrågar. Det finns också 14 förstelärare på gymnasieskolan, vilkas förordnanden löper över två år. När de söker ett försteläraruppdrag så ska de presentera en idé som de vill jobba med inom ramen för uppdraget, men under de senaste och innevarande läsår har deras uppdrag huvudsakligen riktats mot implementeringen av Gy25. Inte heller när det gäller förstelärarna har huvudmannen tydliggjort på vilket sätt deras uppdrag ska bidra till att utveckla utbildningen utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Förstelärarnas arbete på området blir därmed beroende av de olika rektorernas ledning och styrning.

Tillgängliggörande av forskning och beprövad erfarenhet

Huvudmannen har inga tydliga rutiner för bevakning och inhämtning av forskning och det saknas etablerade spridningskanaler eller stödstrukturer för att lärare ska kunna ta del av forskning och beprövad erfarenhet. Kompetens att söka och inhämta relevant forskning finns inom organisationen bland annat i form av en lektor, förstelärare och skolbibliotekarier. På huvudmannanivå finns ingen särskild funktion som har i uppdrag att bevaka forskning. Den forskningsbevakning som ligger i lektorns och förstelärarnas uppdrag, är inte tydlig för all personal. Huvudmannen har inte heller några tydliga strukturer för att bevaka och sprida beprövad erfarenhet i organisationen. I ämneslagen kan det hända att kollegor läst in sig på någon aktuell forskning eller någon litteratur som de sprider i laget. Inom vissa projekt och i flera arbets- och ämneslag delar lärarna tips på och diskuterar forskning och annan litteratur. Det handlar dock i förekommande fall oftast om individuella lärarinitiativ och mer sällan om initiativ från huvudman eller rektor. Exempelvis har ett arbetslag, på uppmaning av sin rektor, läst litteratur av en forskare i barn- och ungdomsvetenskap och ett annat arbetslag har jobbat med litteratur som behandlar neuropsykiatriska funktionsvariationer. För lärare på de praktiska programmen är programråden en källa till information, även om sådan oftast handlar om specifika branschkrav på utbildningarna, snarare än nya forskningsrön. Rektorerna uttrycker att de förväntar sig att lärarna arbetar med att finna relevant forskning, men de har inga tydliga kanaler, varken digitala eller andra, där de själva eller huvudmannen bidrar med eller stöttar sådan verksamhet. Rektorerna förväntar sig också att lärare som varit på konferenser av olika slag bibringar sina kollegor aktuell information om relevant forskning, något som rektorerna följer upp i ämnes- och arbetslagsprotokollen. Sammantaget är bevakning och spridning av aktuell och relevant forskning beroende av drivkrafter hos enskilda lärare, snarare än ett resultat av ett systematiskt arbete från huvudmannens sida. Även om huvudmannen förväntar sig att lektorn och

förstelärare ska arbeta med forskningsspridning, har detta inte fullt ut fått genomslag.

Samverkan med lärosäten, andra huvudmän och mellan skolor

Huvudmannen ger vissa möjligheter för samverkan med lärosäten i syfte att utveckla utbildningen utifrån vetenskaplig grund. Några av ämneslagen har samarbeten med forskare vid ett närbeläget lärosäte. Exempelvis har samhällsvetarnas programråd kontakt med en forskare från statsvetenskapliga institutionen vilken träffar lärarna varje år, även om forskaren inte har något specifikt uppdrag från huvudman eller rektor att delge relevant forskning. Även religionslärargruppen samarbetar regelbundet med en forskare utifrån olika delar i religionsämnet. Barn- och fritidsarbetslaget arbetar med ett forskningsprojekt via Skolverket, bland annat inom entreprenörskap. Vidare erbjuder huvudmannen sina lärare att gå en handledarutbildning för VFU-studenter (*verksamhetsförlagd utbildning*). Huvudmannens lektor är också adjungerad vid ett universitet, även om denna koppling inte nyttjas systematiskt av huvudmannen.

Härutöver bedriver huvudmannen samverkan med andra huvudmän och externa aktörer. Inom Göteborgsregionen, GR, deltar huvudmannen exempelvis i ett projekt om problematisk skolfrånvaro. Förstelärare är processledare och arbetet utgår från vetenskapliga artiklar som förstelärarna tar med ut i arbetslagen. Med GR har de även ett projekt inom IT om undervisningsutveckling. Vad gäller yrkesprogrammen bedriver huvudmannen även samverkan med olika branschorganisationer som i viss mån berör frågor om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Inom teknikcollege till exempel samverkar lärare med ett lärosäte och en liknande branschsamverkan finns även inom vård- och omsorgscollege samt för motsvarigheten inom elbranschen.

Inom den egna organisationen organiserar huvudmannen i mer begränsad utsträckning former för samverkan kring frågor om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det förekommer dock intern samverkan i nätverk för förstelärarna, vilka innevarande läsår är processledare i ämnesgrupperna när det kommer till implementering av Gy25. Fokus i arbetet är att jobba med det centrala innehållet, samt med samplanering och sambedömning och i mindre utsträckning med diskussioner om forskning kring undervisningsutveckling.

Uppföljning av vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i utbildningen

Huvudmannen följer inte systematiskt upp att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet eller huruvida lärare har förutsättningar att beakta detta i utbildningen. Huvudmannen följer upp utbildningen genom bland annat kvalitetsdialoger och skolenheternas kvalitetsrapporter, men huvudmannen efterfrågar ingen konkret information om vilka vetenskapliga grunder som olika utvecklingssatsningar utgår ifrån. I mallen för rapportering av försteläraryuppdraget ingår att knyta an till relevant forskning, men mallen används inte fullt ut och det finns inte några strukturer för att omhänderta rapporterna. Varken rektorer eller huvudman följer konsekvent upp förstelärarnas uppdrag och hur deras utvecklingsarbeten faller ut. Rektorerna följer heller inte på ett systematiskt sätt upp hur utbildningen i respektive skolenhet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Rektorerna för visserligen en dialog med lärarna om hur de arbetar och om konkreta resultat av utvecklingssatsningar, men fokus är då mer på genomförandet än på den vetenskapliga grunden bakom valet av en viss metod. Två exempel är hur lärare jobbar med närvaro eller vad som är bäst för eleverna: böcker eller digitala läromedel. Lärare skickar in lektionsupplägg och elevutvärderingar, men fokus här är själva görandet, snarare än den vetenskapliga grunden för görandet. Lärarnas har visserligen förutsättningar att kunna jobba strukturerat med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, men huvudmannen följer inte i tillräcklig utsträckning upp att ett sådant arbete försiggår. Lärarna ska arbeta med dessa frågor på den förtroendearbets tid som de själva förfogar över, samt i arbetet som sker på ämneskonferenserna, men huruvida ett sådant arbete också sker, följs inte upp systematiskt av samtliga rektorer. Rektorerna har medarbetarsamtal med sin personal där de bland annat gör överenskommelser med medarbetarna om bland annat kompetensutvecklingsbehov, men de följer inte systematiskt upp huruvida lärarna har tillräcklig kompetens för att arbeta med undervisningen på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla en ändamålsenlig organisation med en klar ansvarsfördelning för att effektivt stödja rektorer och skolenheter i arbetet med att bedriva utbildning baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannens organisation inte fullt ut stödjer arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Arbetet vilar i stor utsträckning på rektorerna och personalen i verksamheterna, och det saknas tydliga uppdrag och ansvarsfördelning för exempelvis lektorn och förstelärarna som kan ge ett mer systematiskt och likvärdigt stöd till skolorna.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen förtydligar och klargör roller och uppdrag på alla nivåer i organisationen. Exempelvis kan det innebära att tydliggöra vilka förväntningar huvudmannen har på olika funktioner inom organisationen. I detta ingår även att definiera på vilket sätt respektive uppdrag innefattar ansvar för arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och hur det konkret ska ta sig uttryck. Därutöver kan huvudmannen utarbeta strategier för att göra de olika rollerna kända i organisationen. För att skapa långsiktig kvalitet behöver huvudmannen också säkerställa att dessa funktioner har tillgång till tid, resurser och kompetens som motsvarar uppdraget.

Arbetet med att säkerställa att beprövad erfarenhet tillvaratas och utvecklas i utbildningen

Här bedöms kvaliteten i huvudmannens arbetsprocesser för att skolpersonalens erfarenheter ska kunna tillvaratas och utvecklas så att de blir beprövade. Detta i syfte att utbildningen ska kunna vila på beprövad erfarenhet.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen säkerställer i låg utsträckning att beprövad erfarenhet tillvaratas och utvecklas i utbildningen. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare med utvecklingsuppdrag, rektorer och representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation.

Arbetet för att utveckla beprövad erfarenhet

I huvudmannens verksamheter förekommer visserligen olika former av kollegialt samarbete, men det saknas strukturer som möjliggör att lärares praktiska erfarenheter tillvaratas och utvecklas till beprövad erfarenhet. Huvudmannen har inte givit vare sig rektorer eller lärargrupper ett explicit uppdrag att organisera för att utveckla beprövad erfarenhet genom strukturerad prövning, kollegialt erfarenhetsutbyte, dokumentation och kritisk granskning. Vissa projekt försiggår emellertid på lärares egna initiativ. Exempelvis gjorde svensklärarna i ett arbetslag en screening av elevernas läsförmåga i år 1 och lärarna drev sedan ett läsprojekt under tre

år. Under tiden återrappporterade de till resten av arbetslaget hur arbetet gick och hur eleverna reagerade på arbetssättet. Någon förstelärare har också haft ett uppdrag som inneburit ett ansvar för kollegialt lärande i ett arbetslag och då pratat om praktiska dilemman, men detta har enbart skett vid enstaka tillfällen. Yrkeslärarna jobbar tätt ihop i programarbetslag och har ett årshjul utifrån vilket de jobbar projektvis i samarbete med andra, inte sällan externa, aktörer. De utvärderar inom arbetslaget i syfte att hela tiden utveckla projekten och samlar evidens genom elevutvärderingar, men reflektioner och resultatdiskussioner sker huvudsakligen muntligt och erfarenheterna blir därmed svåra att sprida. Lärare och rektorer i kollegiet har olika uppfattningar om vad det innebär att utveckla beprövad erfarenhet. Alla skolenheter har en mötesstruktur som innebär att arbetslagen träffas varje vecka, medan ämneslagen träffas vid fyra tillfällen per termin. Ämneslagen kan bestå av många lärare inom stora ämnen, men även av väldigt få i vissa ämnen, vilket försvårar möjligheten att jobba strukturerat med att utveckla beprövad erfarenhet. Rektorerna har givit förstelärarna ett uppdrag att styra arbetet och på flera skolenheter kan även lärare själva styra processen med att diskutera undervisningen. Huvudmannen har dock inte uttryckt förväntningar på att ämneslagen ska tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet och har heller inte organiserat för att detta ska ske genom att till exempel skapa strukturer och rutiner för arbetsprocessen, varför huvudmannen inte heller kan säkerställa en likvärdighet eller jämn kvalitet i detta arbete. Det finns således otillräckliga organisatoriska förutsättningar att på ett strukturerat sätt skapa en kollektiv kunskap som genom dokumentation är tillgänglig för andra.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver organisera ett strukturerat arbete över tid för att skolpersonalens praktiska erfarenheter ska kunna tillvaratas och utvecklas till beprövad erfarenhet. I detta arbete ingår att skapa former för strukturerad prövning, kollegialt erfarenhetsutbyte bland flera personer, dokumentation och kritisk granskning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om en del kollegialt samarbete försiggår på skolenheterna utifrån lärares egna initiativ, har huvudmannen i låg grad skapat strukturer för att skolpersonalens praktiska erfarenheter ska kunna tillvaratas och utvecklas till beprövad erfarenhet över tid. Risken är att erfarenheter som individuella lärare eller grupper av lärare har gått förlorade för organisationen, då system saknas för att kritiskt granska, dokumentera och sprida dessa erfarenheter. Genom ett mer

systematiskt arbete kan huvudmannen skapa bättre förutsättningar för att utbildningen ska kunna vila på beprövad erfarenhet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen utvecklar en organisation som kan tillvarata personalens erfarenheter och utveckla dem till beprövad erfarenhet. Detta innebär att personalen på ett strukturerat sätt problematiserar och prövar sin undervisning eller sin verksamhet och dokumenterar vad som sker. På så vis kan insikter och kunskap delas med många och det blir organisationen som äger kunskapen, snarare än individer. Arbetet ska involvera flera personer och genomsyras av ett vetenskapligt förhållningssätt, där befintliga arbetssätt utmanas och omprövas. Huvudmannen kan stötta ett sådant arbete exempelvis genom att formulera en agenda för möten eller erbjuda tydliga riktlinjer för arbetsprocessen, liksom genom att mer systematiskt följa upp arbetet och vad det leder till.

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Inom området bedöms kvaliteten i huvudmannens arbete för att säkerställa att vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet används i huvudmannens egna analyser och beslut om insatser för att utveckla utbildningen. Detta omfattar huvudmannens arbete med att granska, värdera och diskutera forskning och beprövad erfarenhet i syfte att ge valda insatser en bred vetenskaplig förankring.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utgår i låg utsträckning ifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare med utvecklingsuppdrag, rektorer och representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation.

Arbetet med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Huvudmannen bedriver inget systematiskt arbete för att söka och använda vetenskapligt förankrad kunskap och tillämpar inte genomgående ett kritiskt förhållningssätt i sina val av utvecklingsinsatser. Huvudmannen utgår från skolenheternas systematiska kvalitetsrapporter för att välja övergripande och gemensamma utvecklingsområden, men dokumenterar inte vilka forskningsunderlag de tar avstamp i. För närvarande finns ingen

person på förvaltningsnivå som har ett uttalat ansvar för att söka kunskap om aktuell och relevant forskning och huvudmannen granskar och värderar sällan olika forskningsrön för att sedan göra vetenskapligt motiverade val av utvecklingsinsatser. Huvudmannen arbetar med två pågående utvecklingsprojekt, varav det mest framträdande är den så kallade digitala agendan, ett styrdokument för digitalisering. I kommunen finns en lång historik av att ha fokus på digitala frågor och huvudmannen hade därför tidigare en anställd lektor i tillämpad IT som tog fram den digitala agendans första version. I det inledande skedet gick nämnda lektor igenom relevant forskning och baserade sina förslag på sådan. Lektorn skrev även forskningsartiklar och en bok om dessa frågor. Efter att lektorn slutat är det idag två rektorer som ansvarar för arbetet med den digitala agendan samt en förstelärare som jobbar med IKT och omvärldsbevakning. I den uppdaterade versionen av dokumentet har de vetenskapliga delarna strukits och agendan har blivit mer av en handlingsplan som betonar implementering och förvaltning av system. Den andra stora utvecklingssatsningen som är aktuell i kommunen är arbetet med Gy25. Detta arbete har dock främst haft fokus på att implementera de nya styrdokumentet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla ett systematiskt arbete med att söka, använda och kritiskt granska vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet i analys och beslut om insatser.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannens beslut om insatser för att utveckla utbildningen inte alltid baseras på vetenskapligt grundad kunskap och inte heller alltid föregåtts av en kritisk granskning, värdering och diskussion av olika alternativ. Det finns därför en risk för att huvudmannen väljer insatser som har svag förankring i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen utvecklar sitt arbete med att bevaka, söka och använda sig av vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet i analys och val av utvecklingsinsatser och arbetsmetoder. Här kan forskning bidra med både teoretiska perspektiv och empiriska resultat som kan stödja verksamheten i att bättre förstå, tolka och få perspektiv på sin utbildning, liksom erbjuda verktyg för att kunna förändra och förbättra den. För att kunna ta ställning till vilken kunskap som är bäst lämpad att ligga till grund för sådana val, är det viktigt

att huvudmannen genomgående beaktar olika forskningsperspektiv och antar ett kritiskt förhållningsätt gentemot pågående forskningsdebatter, färdiga koncept och trender inom skolutveckling.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Maria Lundström

Föredragande

Signerat av: Maria Lundström

I handläggningen av ärendet har även utredare Anna Johansson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

Enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I 1 kap 3 § skollagen definieras begreppet utbildning som verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av första stycket 4 kap. 4 § skollagen framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen även ska genomföras på förskole- och skolenhetsnivå. Av andra stycket framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av tredje stycket framgår att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten.

Förarbeten

Av prop. 2009/10:165. s. 223-224 framgår bl.a. följande.

De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund.

Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Av prop. 2009/10:165. s. 633 framgår bland annat följande.

Utbildning är det mest grundläggande begreppet i såväl 1985 års skollag som i denna skollag. Termen beskriver all den verksamhet som omfattas av de övergripande målen i skolförfattningarna. I 1985 års lag finns dock inte någon uttrycklig definition. Med utbildning avses i den nya skollagen utöver undervisningen i princip all verksamhet, både i den inre och yttre miljön, som anordnas av huvudmannen och vanligtvis äger rum under skoldagen. Härigenom kommer t.ex. den verksamhet som sker under skolmåltider och på skolgården under raster att omfattas av definitionen. Även "externa" verksamheter som lägerskolor, studiebesök etc. innefattas i begreppet utbildning.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Alingsås kommun den 5 december 2025. Besöket genomfördes av utredarna Maria Lundström och Anna Johansson.

Gymnasieverksamheten inom Alingsås kommun är samlad i en fysisk gymnasieskola vilken består av sex enheter. En enhets rektor ansvarar för elevhälsa och anpassad gymnasieskola medan de andra enheterna blandar teoretiska och praktiska program under var sin rektor. På förvaltningsnivå leds verksamheten av en skolchef tillika verksamhetschef för gymnasieskolan, vilken för närvarande även är tillförordnad förvaltningschef.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En gruppintervju med lärare/personal med utvecklingsansvar
- En gruppintervju med rektorer
- En gruppintervju på huvudmannanivå
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2026.